

De duistere wereld van John Wijsmuller

Vastgoedbaron in het nauw

Van Holleeder met de klok mee: Wijsmullers vroegere woning in Aerdenhout, zijn Jaguar, de Febo op het Leidseplein, zijn woning in Amsterdam, Willem Endstra, opnieuw Febo, kantoor Zuid WTC en restaurant La Brochette. In het midden John Wijsmuller.

In april begint dan eindelijk het proces-van-de-eeuw tegen de bende van Willem Holleeder. Een van de vastgoedbaronnen die door de Heineken-ontvoerder zou zijn afgeperst is John Wijsmuller. Maar wie is 'Tarzan'? En hoe komt het dat hij bij zoveel duistere zaken betrokken is? Portret van een gentleman-boef. Door Stan de Jong

Verscholen achter een winkelcentrum in de Amsterdamse wijk Buitenveldert ligt La Brochette. Het restaurant, een onopvallend gebouw met veel gratis parkeergelegenheid, staat niet zozeer bekend om de geraffineerde keuken, als wel om het groepje zakenmannen dat hier in de jaren tachtig en negentig samenkomt. Het is een illustre gezelschap van vastgoedcowboys, durfinvesteerdere en hele en halve penoze dat op luide toon de sfeer bepaalt. Onder hen IT-zakenman Willem Smit, Yab Yum-eigenaar Theo Heuft, autocoureur en 'vriend van prins Bernhard' Tonio Hildebrand en Rob Grifhorst alias De Bouwvakker, een boezemvriend van de Heineken-ontvoerders Cor van Hout en Willem Holleeder. Ook het duo Willem Endstra en John Wijsmuller is regelmatig van de partij. "En vergeet Klaas Bruinsma *himsel* niet," zegt meesteroplichter Ari 'Heer' Olivier die ook wel eens aanschoof. "Wijsmuller? Ken ik vrij goed, ja. Een flamboyante, aardige vent met verkeerde vrienden. Maar ja, dat had iedereen in die tijd, haha." "Ze zaten er vrijwel elke dag na kantoor tijd," zegt een bekende van het gezelschap. "De pandjes gingen dan van hand tot hand. Met elke gang kwam er 10.000 gulden bovenop en op het laatst waren ze allemaal rijk. Maar uiteindelijk ging het dan toch niet door." "Er werd gebouwd, gekocht en omgekocht," vertelt Heer Olivier. "Je kon in die dagen nog makkelijk omkopen. Veilingmeesters, bouwen woningtoezicht, de grondbank. Die gaf namens de gemeente grond uit, en dan was ►

► het zaak de goede kaveltjes eruit te krijgen. Allemaal, ook Wijsmuller, hebben we ervan geprofiteerd.”
 “Ach, het waren de jaren van luxe, iedereen had het goed, iedereen had pakken met geld in zijn zak,” mijmert Heer Olivier verder. “Natuurlijk gebeurde er wel eens wat. Er werd wel eens gedreigd, een klap uitgedeeld. Maar niet vermoord.”
Those were the days.

Ook de 63-jarige John Wijsmuller zal nog wel eens met weemoed terugdenken aan die relatief onbezorgde jaren waarin zaken op de achterkant van een bierviltje (of in zijn geval: een sigarendoosje) werden bezegeld en ruzies met een handgemeen beslecht. Volgens justitie is Wijsmuller een van de slachtoffers van de afpersersbende van Willem Holleeder. Iets dat de vastgoedondernemer met klem ontkent. Over de man die sinds jaar en dag Tarzan wordt genoemd -naar zijn bijna-naamgenoot, olympisch zwemkampioen Johnny Weismuller die in talloze films de koning van de jungle vertolkte- is opvallend weinig bekend. Een interview heeft hij nooit gegeven. Ook aan dit verhaal wil Wijsmuller

Naast publiciteit heeft Wijsmuller aan twee dingen een hekel, zeggen mensen die hem kennen: aan betalen en aan justitie

niet meewerken, laat zijn advocaat weten. Als Endstra ‘Stille Willem’ was, dan is Wijsmuller ‘Onzichtbare Johnny’.
 Naast publiciteit heeft Wijsmuller aan twee dingen een hekel, zeggen mensen die hem kennen: aan betalen en aan justitie. Wat dat laatste betreft kan hij zijn hart ophalen. In het meterslange dossier dat over zijn vermeende kwelgeest Holleeder is aangelegd, duiken steeds meer stukken op over zijn eigen rol op het grensvlak van boven- en onderwereld. En die rol is discutabel. Wijsmuller zou betrokken zijn geweest bij hasjhandel, bij de import van valse merkkleding en is zelfs in verband gebracht met de Turkse extreem-nationalistische Grijsje Wolven. Ook blijkt uit onderzoek dat Wijsmuller niet schroomt zware (Turkse) jongens in te zetten voor incassoklussen. Maar tot een veroordeling heeft het nooit geleid. “Het is een wonder hoe Wijsmuller steeds de dans heeft weten te ontspringen,” zegt een voormalige zakenpartner. “Met zijn tweedjasjes, Jaguar en sigartjes komt hij over

als een gentleman - in zekere zin is hij dat ook. John kan uiterst charmant zijn. Hij heeft iets Brits. Is dol op jagen in Schotland - zijn hele huis hing vol met van die hertenkoppen. Maar John heeft ook een duistere kant. Ik heb dat nooit kunnen rijmen.”

Johannes Hendrikus Wijsmuller (22 maart 1944, Amsterdam) begon zijn ondernemerschap met een was-serette, maar verwierf faam als horecaman. Al op jonge leeftijd -we hebben het over eind jaren zestig- exploiteert hij de Voom Voom, een hippe danstent in de Raamstraat. “*The place to be*,” zegt vastgoedmagnaat Rolf Friedländer, die overigens ook door de groep-Holleeder zou zijn afgeperst. “Je had nog niet zoveel uitgaansgelegenheden. Er was geen barst te doen in Amsterdam. John had er echt wat van gemaakt - een fijne vent.” Ook Rob Cohen, schoonvader en zaakwaarnemer van Ronald de Boer, zette hier zijn

Zijn voorkeur op dat gebied zou nimmer veranderen: Tarzan gaat voor cup F en liefst groter. Harry Mens, makelaar te Lisse: “In de jaren dat ik als jong makelaartje begon, zeg maar tussen 1973 en 1980, keek ik erg tegen hem op. Ik kwam van een dorp, hij was de gevierde jongen uit de grote stad. Een charmeur. *Savoir vivre*. Hij wist altijd de mooiste

Boven: Harry Mens: “Zo perfectionistisch als John was in de horeca, zo amateuristisch was hij met onroerend goed.”
 Onder: Klaas Hummel verbreekt na een recherche-inal in 1997 alle banden met Wijsmuller.

meisjes te versieren. Mijn vrouw vond hem hartstikke leuk.”
 De horeca-ondernemer laat niets aan het toeval over, is een perfectionist. “Als John vanuit huis belde dat-ie langs kwam, was het voor het personeel code rood. Mijnheer Wijsmuller komt! Alles moest dan tiptop geregeld zijn, anders zwaaide er wat,” vertelt een bekende. “Het ging allemaal niet zo verijnd. Zo herinner ik me dat een pachter niet tijdig betaalde. Nou, toen werd gewoon op zaterdagavond door een paar jongens de kassa opgehaald, met de woorden: ‘Kom maandag maar op kantoor,

kijken we wel wat er voor jou overblijft.’ In die tijd ging het er nog simpel aan toe: zwart geld, daar werd niet moeilijk over gedaan, en als je stout was, kon je een klap voor je kanis krijgen. Het was rauw, maar eerlijk.”
 Het is geen gewaagde veronderstelling dat Wijsmuller in die periode al volop in contact komt met mensen uit het milieu. In de hoofdstedelijke horeca is dat bijna onvermijdelijk. Zelf verklaarde Wijsmuller in een getuigenverhoor in 2006: ‘Holleeder heb ik 35 jaar geleden ontmoet, toen ik op jonge leeftijd een aantal horecagelegenheden had waar de hele wereld kwam.’
 Naast Castell exploiteert Wijsmuller enkele seizoenen Castell Plage, een strandtent in Zandvoort, helemaal Côte d’Azur. “Een terras vol marmer, alles erop en eran, je kon het zo gek niet bedenken,” aldus een horeca-uitbater. “John was zijn tijd ver vooruit. Geen Hollandse kneuterigheid.” Maar na twee regenachtige seizoenen wordt de tent gesloten.

In de jaren tachtig opent Wijsmuller op franchise-basis een aantal Febo’s. Onder meer een snackbar aan de Leidsestraat. Er wordt uitstekend verdiend aan de Febo’s. De concurrentie van Amerikaanse fastfoodketens is in die jaren nog marginaal. Maar dan komt Wijsmuller voor het eerst met de autoriteiten in aanraking, vertellen bronnen. Met de fiscus, om precies te zijn. Oorzaak is een conflict met zijn boekhouder. De man wordt ontslagen, maar er ontstaat onenigheid over de afkoopsum. De accountant loopt daarop met de complete zwarte boekhouding naar de belastingdienst. Naar verluidt moet Wijsmuller een bedrag van meer dan een miljoen gulden betalen. Hierna doet hij alle Febo’s van de hand.
 Niettemin leggen zijn horeca-activiteiten Wijsmuller geen windeieren. Met zijn echtgenote betreft hij een villa in het chique Aerdenhout. Het echtpaar heeft twee dochters: Lara (1971) en Mascha (1975). Hoewel de Wijsmullertjes nouveau riche zijn, vallen ze in Aerdenhout niet uit de toon. Lara maakt de klassieke droom van haar vader, immers een selfmade man, volledig waar: ze studeert kunstgeschiedenis, schopt het tot voorzitter van de senaat van het studentencorps en runt tegenwoordig een door vaderlijk gefinancierde antiekhandel aan de Prinsengracht. Zus Mascha, die een sieradenwinkelje had in de P.C. Hoofdstraat, is een spontane meid, maar een stuk wilder. Momenteel heeft zij een relatie met Donny Huysen, een

De methode-Wijsmuller: ‘En dan gaan die Turken jou overhoop schieten?’

De Scherpenzeelse hypotheekverstrekker Piet van der Heide mag er dan vrij luchtig over doen, zakenpartners van Wijsmuller vrezten voor zijn lijf en goed, nu Van der Heide in een zakelijk conflict met ‘Tarzan’ terecht is gekomen. Op 10 mei 2005 wordt een gesprek getapt tussen Tom van Dam en Theo Fransman waarin de praktijken van Wijsmuller zonder schroom worden besproken.

Van D.: “Ja, maar je weet hoe het is, hij is op het ogenblik een beetje op de toer van Turken erin zetten... Je kent het wel, die verhalen.”
F.: “Oh, als jij hem wat zou gaan doen, dan gaat hij Turken inzetten?”
Van D.: “Ja, maar daar heb ik schijt aan hoor. (...)”
F.: “...en dan gaan die Turken jou overhoop schieten?”
Van D.: “Ja, ik weet het niet.”
F.: “Ja, maar hij dreigt er wel mee, hè?”
Van D.: “Hij wel, ja, ook naar Piet van der Heide toe.”
F.: “Heeft hij dat gedaan?”
Van D.: “Ja dat... Ik weet zeker dat als Piet van de week niet afwikkelt, dan heeft hij ellende.”

ex-profvoetballer die in mei 2006 is veroordeeld wegens cocaïnehandel, maar in hoger beroep werd vrijgesproken. Saillant is dat Donny in de jaren negentig werd gezien in het gezelschap van Cor van Hout en Willem Holleeder, de man dus die Huysens schoonvader zou hebben afgeperst. Het toont weer eens aan hoe curieus de dwarsverbanden in de Amsterdamse boven- en onderwereld zijn.

Een workaholic met een vlotte babbel en een instinct voor de *fast buck*. Een raszakenman. Ruikt overal handel. Zo wordt Tarzan door vriend en vijand omschreven. Wijsmuller voelt dan ook vroeg aan waarin het grote geld te verdienen valt: onroerend goed. Reeds in de jaren tachtig rommelt Wijsmuller wat met pandjes. Later wordt het professioneler aangepakt. Aanvankelijk werkt hij samen met Ton Fagel, een omstreden vastgoedhandelaar die een rol speelde in de val van Slavenburg’s Bank, waar het geld witter dan wit kon worden gewassen.
 Rond 1990 krijgt Wijsmuller een nieuwe partner: Willem Endstra. De zakenlieden beginnen de vennootschap Xantippe. En ze vullen elkaar goed aan. “Endstra was het brein, briljant op het gebied van financiële constructies. Wijsmuller was de man die de straathandel kende, het van zijn charme en contacten moest hebben. Hij fungeerde als aanbrengrer voor Endstra,” zegt een goede bekende van het tweetal. Anderen formuleren

het oneerbiediger: “John was de loopjongen van Willem.” De met Wijsmuller in onmin geraakte projectontwikkelaar Theo Fransman -oud-deelraadvoorzitter in Amsterdam-Noord- zegt het nog iets vileiner: “Wijsmuller is een omhooggefallen ster. Zonder Endstra had hij nooit iets betekend.”

Het is 1992 als de 32-jarige Klaas Hummel een grijzende man met een blozend gezicht in een Burberry-jas op zijn kantoor op het WTC ontvangt. “Mijn naam is Wijsmuller, ik kom namens Xantippe,” stelt de man zich voor. Ondanks zijn jonge leeftijd heeft Hummel dan al een fraaie carrière achter de rug. Na te hebben gewerkt voor een Duitse Privatbank, is hij benoemd als crisismanager bij een Zweedse bank. De markt in Zweden is in elkaar gestort en het onroerend goed dat is belegd in onder andere Duitsland en Nederland moet zo snel mogelijk -maar tegen een goede prijs- van de hand worden gedaan. De potentiële kopers staan in rotten van vijf op zijn stoep.
 Met Wijsmuller en Endstra blijkt het prima zakendoen. De betaling komt snel en wanneer Hummel besluit voor zichzelf te beginnen, gaat hij met de twee Amsterdammers in zee. De drie kopen een gebouwtje aan de Stadionweg. Hummel neemt de onderste en eerste verdieping in beslag, Wijsmuller gaat naar de tweede (met dakterras). Endstra houdt zijn kantoor op de Apollolaan aan. In verschillende gelegenhedencoalities doet het drietal zaken. ►

‘Endstra was het brein, Wijsmuller was de man die de straathandel kende. Hij fungeerde als aanbrengrer voor Endstra’

► Maar het blijkt al gauw niet te boteren tussen Hummel en Wijsmuller. “Klaas vond dat Wijsmuller te weinig toegevoegde waarde had. Endstra schoof hem steeds naar voren bij projecten, maar Hummel had geen hoge pet van hem op,” vertelt een goede bron. Ook hun karakters botsen: Hummel is de keiharde, maar faire Rotterdammer, Wijsmuller de jofele Mokummer die nog steeds denkt dat je met een snelle babbel en een glas cognac zaken doet. Hummel ergert zich eraan dat Wijsmuller nauwelijks sjoerge heeft van moderne financieringsmethoden of fiscaliteiten en verwijt zijn partner gemakzucht bij de ontwikkeling van projecten. “Je kunt wel leuke *blokjes* kopen, maar er ook iets moois van maken, is vers twee,” zegt de bron. “Wijsmuller had daar weinig kaas van gegeten of wilde gewoon te makkelijk verdienen.”

Een beeld waar Harry Mens zich iets bij

Ook met de Liberiaanse dictator Charles Taylor deed Wijsmuller zaken.

kan voorstellen. “De keren dat ik met John over vastgoed sprak, bleek mij dat hij een oppervlakkige knowhow had. Zo punctueel, scherp, op het zeikerige af als hij met horeca bezig was, zo amateuristisch was hij in het onroerend goed.”

Op een zomerse ochtend in 1997 komt op een abrupte wijze een eind aan de samenwerking. Die morgen arriveert Hummel op de Stadionweg om tot zijn verbijstering te constateren dat de voordeur eruit ligt. Het slot is er door de politie keurig uitgeboord - dat wel. Binnen staat een handvol rechercheurs en een rechter-commissaris. Ze moeten op de bovenste verdieping zijn, bij Wijsmuller. De recherche

In het nabije verleden heeft Wijsmuller Servet Y. ingeschakeld voor incassoklusjes van het type ‘binnen zonder kloppen’

neemt alle paperassen van Wijsmuller in beslag. Voor Hummel is de maat dan vol. Hij moet al praten als Brugman om de banken te overtuigen met Endstra zaken te blijven doen. Nu komt daar ook een kennelijk duister zaakje van zijn andere compagnon bij. Nog diezelfde dag belt hij Endstra en eist dat alle banden met Wijsmuller worden doorgesneden. Kort erna verhuist Hummel naar een statig pand op het Museumplein.

De strafzaak waarin Wijsmuller als verdachte wordt aangemerkt, betreft een hasjhandel in Liberia. Midden jaren negentig is Wijsmuller regelmatig te vinden in het door een burgeroorlog verscheurde West-Afrikaanse land. In Monrovia zit hij samen met dictator Charles Taylor (verdacht van oorlogsmisdaden) aan tafel, met wie -mits er steekpenningen worden betaald- uitstekend zaken vallen te doen. Ook scheepvaartondernemer Peter Sebök is van de partij. Evenals Paul Romein, de honorair-consul van buurland Ivoorkust. Altijd handig voor de contactjes. Wijsmuller gaat volop handelen op Liberia. Van oude legertrucks tot tapijten

- er worden containers vol goederen richting Afrika verscheept.

Dan bedenken de *partners in crime* dat het handig is ook wat handel terug naar Nederland te vervoeren: garnalen. Er wordt door Wijsmuller (en vermoedelijk Endstra) een transport gefinancierd. Vanuit Nederland arriveren alvast onderdelen die nodig zijn voor de garnalenvangst en het vervoer, zo blijkt uit documenten. Maar justitie vermoedt dat in de boten drugs in plaats van zeevruchten worden getransporteerd. De haven van Liberia zou als overslagplaats dienen voor het transport van Pakistaanse hasj met bestemming Europa. Justitie rolt de bende op.

Vermoedelijk heeft de recherche Wijsmuller al langer op de korrel. Zijn naam duikt op in andere dossiers. Een Rotterdamse bende Turken importeert valse merkleding. Opnieuw zou Wijsmuller financier zijn. Maar hij ontkent iedere betrokkenheid. Het staat wel vast dat hij intensieve contacten met Turkse ‘zakelui’ onderhoudt die er nogal ruwe omgangsvormen op na houden. In de jaren tachtig heeft Wijsmuller in Turkije een vennootschap gehad met zijn broer Peter. De Turkse Amsterdammer Senol T. verleende hand-en-spandiensten. En laat Senol nu ook verdachte zijn van de afpersing van John ‘hij is als een vader voor mij’ Wijsmuller. Het kan verkeren...

In dit licht bezien is het bijna niet verwonderlijk meer dat Wijsmullers naam ook voorkomt in verband met een groep Grijsse Wolven, extreem nationalistische Turken die zich volgens justitie bezighouden met drugshandel, afpersing en witwassen. Onder de verdachten in het onderzoek Wis 98 bevindt zich Servet Y., die óók al lid zou zijn van de Holleeder-groep. In het nabije verleden heeft Wijsmuller Servet ingeschakeld voor incassoklusjes van het type ‘binnen zonder kloppen’. Wie de dossiers van Wijsmuller op een rijtje zet, krijgt al doende een ontluisterend inkijkje in de kennissenkring van de zakenman. Zo komt ook freefighter Dick Vrij voorbij en ene Henk van S. die een villa huurde van Wijsmuller in Saint-Tropez. Als onenigheid ontstaat over de eigendomsverhoudingen wordt Wijsmuller door Van S. in elkaar geschopt bij zijn woning in Aerdenhout. Een daad van agressie die ten onrechte is toegeschreven aan Holleeder en ‘zijn Turken’. Maar net als bij Endstra dringt zich de vraag op: is Wijsmuller het slachtoffer van afpersing of heeft hij zich door ‘verkeerde vrienden’ in de nesten gewerkt?

Na de inval op de Stadionweg probeert Wijsmuller de schijn van eerzaam burger op te houden. Ondertussen verloopt de afwikkeling met Endstra/Hummel traag. Wijsmuller wil het onderste uit de kan. De onderhandelingen nemen bijna twee jaar in beslag; tot medio 1999. Volgens een ingewijde houdt Wijsmuller er 8,5 miljoen gulden aan over. Wel moet hij op zoek naar nieuwe partners. Die vindt hij onder anderen in projectontwikkelaar Tom van Dam, een buurman uit Aerdenhout die een niet al te frisse reputatie geniet. “Tom en

John - dat was Puk en Muk,” zegt Harry Mens. “Toevallig ken ik Tom van Dam erg goed. Mijn vrouw zat vroeger bij hem in de klas. Toen was hij al een enorme deugniet.”

Het duo probeert -letterlijk- nieuwe akkers af te grazen en stapt in de wereld van de grondspeculatie. Er worden lappen agrarische grond gekocht in de hoop dat de bestemmingsplannen wijzigen en er woning- of kantoorbouw kan worden ontwikkeld. Als dat gebeurt, stijgen de grondprijzen als een speer. Het is een lucratieve, maar riskante business. “Ze zijn kapotgegaan op die grondposities,” vertelt een kenner. “Voor dit werk moet je een lange adem hebben en veel liquide middelen. Er komt nu eenmaal niet, zoals bij onroerend goed, geld binnen via huren. En die projecten kunnen verschrikkelijk lang duren. Zes, zeven, acht jaar - soms langer. Volgens mij hebben ze er miljoenen op verloren.” Een grondspeculant moet een neusje hebben voor het ragfijne ambtelijk-politieke spel van streekplannen, bestemmingsplannen en ‘planologische kernbeslissingen’. Maar daarvoor ontbreekt het Puk en Muk aan kennis en geduld. Daar komt ook de Veluwe hypotheekverstrekker Piet van der Heide achter. In 2001 klopt Wijsmuller bij hem aan met de vraag of hij

(zie kader op pagina 21). Zij vrezen dat Wijsmuller er weer ‘Turken’ op af zal sturen.

Er is nog iemand die met de donkere kant van Wijsmuller kennismaakt: Hans Lammers. Deze Apeldoornse onroerendgoedhandelaar doet al sinds 1991 zaken met Willem Endstra. Hij brengt bij Endstra projecten aan, met name in het noorden en oosten van het land. “Als Willem het iets vond, zei hij: ‘Gas geven Hans!’ - dat was zo’n typische Endstra-uitdrukking. Eén keer in de veertien dagen bracht ik verslag uit. We deelden de winst.” Via Endstra leert Lammers Wijsmuller kennen. En ook met hem gaat hij later in zaken. Zo brengt Lammers een project bij de Apeldoornse Julianatoren - ‘het meest complete pretpark voor de hele familie’ - aan. Er worden daar garages gebouwd, de winst loopt in de tonnen en ook nu wordt netjes gedeeld.

Maar ergens gaat het mis. Op 22 februari 2005 krijgt Lammers onverwachts ochtendlijk bezoek. Het is Papa Mike die voor zijn woning staat te schreeuwen. “Er moet betaald worden,” roept die, “en wel nu!” Papa Mike T. is een beruchte crimineel van Turkse afkomst die namens Wijsmuller een schuld komt innen van 15.000 euro. Omdat Lammers zo laat is

Papa Mike, gestuurd door Wijsmuller, staat voor zijn woning te schreeuwen: ‘Er moet betaald worden, en wel nu!’

de aankoop van grond wil financieren. Als onderpand worden de bv’s van Wijsmuller ingebracht. In de eerste twee jaar gaat het goed. Maar vanaf 2003 wordt de rente niet meer voldaan. “Op papier zag het er prima uit,” vertelt Van der Heide. “Maar er waren mij valse zaken voorgespiegeld. Zo bleek ineens dat een gebied nog tien à vijftien jaar lang landbouwgrond zou zijn. Een grote strop.” Het leidt tot een hoog oplopend conflict waarbij Van der Heide met een faillissement dreigt en Wijsmuller in niet mis te verstane bewoordingen zijn visie op de deal geeft. Na het nodige juridische wapengekletter wordt in der minne geschikt. “In het begin kwam Wijsmuller over als een nette zakenman - dat blijkt dan later niet te kloppen,” zegt Van der Heide. “Ja, er zijn harde woorden gevallen van zijn kant. Maar het is niet zo dat Wijsmuller mij heeft laten bedreigen - dan was ik naar de politie gestapt.” Maar twee kennissen denken minder luchthartig over de positie waarin Van der Heide zich bevond, zo blijkt uit tapverslagen

met betalen, gooit hij er maar meteen 15.000 bovenop. “Het was zeer bedreigend,” verzucht Lammers. “Ik snap niet waarom Wijsmuller het heeft gedaan. Het had zo geregeld kunnen worden. Onbegrijpelijk...” Lammers doet aangifte bij de politie wegens afpersing en bedreiging. Maar dat krijgt geen gevolg. Vanwege andere akkefietjes -afpersing, illegale pillen- zal Papa Mike wel in 2006 worden veroordeeld tot dertig maanden gevangenisstraf waarvan tien voorwaardelijk.

Wat hiervan allemaal te denken? Als ‘multimiljonair’ Wijsmuller voor een schamel bedrag van 15.000 euro al zware jongens inzet, moet het water hem wel tot aan de lippen staan. Of zijn acute financiële problemen een gevolg zijn van afpersing, zakelijke tegenslagen of een combinatie van beide blijft in het ongewisse. Zijn villa in Aerdenhout heeft hij van de hand gedaan, hij leeft gescheiden van zijn vrouw en volgens sommigen zou hij als een stadsmade-in-krijtstreeppak door het leven

De afpersingen: weinig bewijs

Behalve de verklaringen van Endstra over Holleeder en ‘een Turk’ (“John lag in het grint aan zijn broekspijp te smeken”) zijn er geen harde aanwijzingen dat Wijsmuller is afgeperst door de bende van Holleeder. Justitie ziet een tweetal zaken waaruit wordt afgeleid dat Wijsmuller geld werd afgetrosgeld.

Ten eerste **het project Gata de Gordos**, ‘een berg zand’ in Spanje. Het project wordt beheerd door handelaar (wijlen) Ton Rooseboom. Vanuit een bv van Wijsmuller worden grote bedragen -ruim 2 miljoen euro- overgeboekt naar Rooseboom, die contant worden opgenomen. Afpersing, meent het OM. Maar vaststaat dat een half miljoen weer de omgekeerde richting opgaat: naar Wijsmuller. Dat afpersers zo vriendelijk zijn een aanzienlijke som gelds terug te storten op de rekening van hun slachtoffer, ligt uiteraard niet voor de hand. Een relatie met Holleeder en zijn ‘Turken’ ontbreekt.

Een tweede zaak betreft **villa Skyros** in Saint-Tropez die wordt gehuurd door ene Henk van S.. Op een gegeven moment wordt de villa op naam gezet van Ozan T., een vriend van Senol T.. Beiden zijn verdachten in de Holleeder-zaak. Justitie meent dat Wijsmuller de villa onder dwang heeft afgestaan aan de Turken. Maar realistisch is dat Wijsmuller de Turken ter protectie heeft ingeschakeld. Het is namelijk Henk van S. die Wijsmuller bij zijn woning in Aerdenhout in elkaar schopt, omdat hij villa Skyros ‘om niet’ wil krijgen. Vervolgens wordt de constructie met de Turken bedacht. Of Van S. een relatie met Holleeder c.s. heeft, is niet bekend.

gaan - hoppend van vriendin naar vriendin, van pandje naar pandje. Het moeten eenzame tijden zijn voor de man met wie ooit iedereen ‘beste vriend’ wilde zijn. “Maar in feite is John altijd eenzaam geweest,” zegt een voormalige zakenrelatie. “Echte vrienden heeft hij niet - alleen zakenvrienden. Het enige waar John om geeft, is geld.”

Een tijdje terug kwam Harry Mens hem nog eens tegen in Saint-Tropez. “Ik schrok. John was niet meer de John die ik kende. Hij ging duidelijk onder zorgen gebukt, is een oude man geworden.” Van de stoere Tarzan van weleer is weinig meer over. Om in de beeldspraak te blijven: hij hangt aan zijn laatste liaan ■